

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus II. Argumentum. Canonico seni, aut infirmo Possidenti Canonicatum
de Jurepatronatus, an dari possit Coadjutor cum futura successione
absque consensu Patroni?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

depositionem Testium, non percipit nisi ducatos 30., qui ex decimis sibi solvuntur ab eodem Patrono, cogi utique minimè potuit idem Parochus ad d. subministrationem ex aliis emolumentis sibi eventualiter obvenientibus ex spontaneis Parochianorum oblationibus, cum hæc, tamquam incertæ, subjici nequeant d. oneri certo, quando alias neque sunt imputabiles in principalem congruam ipsi Parocho debitam, ut dixit *Rot. decis. 429. nu. 8. coram Greg. & decis. 420. num. 2. par. 1. rec.*

13 & Parochiani non tenentur, nisi in subsidium, quatenus scilicet satis non forent decimæ, cæterique fructus certi ad Parochialem spectantes, juxta sancita per *Sac. Concil. Trident. sess. 21. d. cap. 4. & sess. 24. cap. 13. de ref. & respondit Rot. in dec. 204. num. 5. & seq. par. 17. rec.* Evidens exinde redditur, quod omni cum justitia idem Patronus, ejusque successores fuerunt condemnati ad eandem subministrationem faciendam Cappellano à se ipsis nominando, quia sicut Patroni percipiunt cunctas decimas hujus Parochiæ, ut deponunt Testes ab utraque parte examinati, ita ex illis solvi debet dicta subministratione, ut in specie tradit *Fagnan. in cap. cum contingat de decim. num. 44. & seqq.* cum eisdem decimis infitum sit onus, etiam de jure Divino, sustentandi Ministros Parochialis Ecclesiæ, juxta *Can. omnes Decima 17. quest. 7. cap. cum tua de de decim. Rot. cor. Gregor. dicta decis. 429. ubi Adden. num. 4. in rec. decis. 392. per tot. & signanter num. 6. par. 13. & in puncto, quod Patronus Ecclesiæ ex immemorabili consuetudine, & Apostolico Privilegio decimas percipiens teneatur ad hujusmodi congruæ assignationem probat *Tondut. de Pens. cap. 8. nu. 5. & 8. & respondit Rot. decis. 5. par. 2. divers. decis. 420. num. 7. & sequen. par. 1. rec. decis. 84. in princ. coram Millino decis. 839. num. 3. coram Seraphin. & decis. 361. num. 9. coram Benincas.**

14 Multoque minus obsistere visa fuit oppositio Parochi, ejusque denegatus consensus; quoniam urgente, ut hic, necessitate constituendi Cappellanum in adimplementum celebrationis Cultus Divini ejus dissensus, & oppositio non attenditur, cum tunc agatur pro impleto suæ obligationis, juxta d. literalem dispositionem *Sac. Concil. Tridentin. d. cap. 4. relat. in his*

terminis per *Fagnan. in d. cap. cum contingat de decim. cap. 42. & seq.* eoque fortius, quando, prout in casu, juxta Canonistarum opinionem, de qua *Fagnan. in d. cap. ad audientiam de Eccles. edifican. sub n. 20. vers. ideoque*, idem Parochus nullam habet causam contradicendi; tum quia præjudicium allegatum quoad diminutionem oblationum, quæ ipsi Parocho fieri solent in celebratione Missæ Popularis, ex quo etiam admissa aliqua illarum diminutione, adhuc Parochus remaneret congruè provivus, cum de præsentibus, comprehensis illis ducatis 30. subministratis à Patrono, percipiat annuos duc. 350., juxta depositionem Testium ejusdem Universitatis, vel saltè ducatos 200. juxta Testes ab ipso Parocho inductos, & ulterius, si non adessent prædictæ decimæ à Patrono possessæ, stante hujusmodi necessitate, valeret etiam Ordinarius illis assignare ratam dictarum obventionum, absque consensu Rectoris juxta opinionem *Fagnan. in dicto cap. cum contingat de decim. sub d. num. 42. & seq.* Tum etiam quia favor, & argumentum Cultus Divini similia præjudicia non curat, sed longè antecellit, ut inquit *Text. in cap. ad audientiam de Eccles. edific. Rot. coram Seraphin. decis. 847. num. 3. & in rec. decis. 258. num. 23. par. 7. & dec. 165. n. 17. par. 16. & cæteris adductis in supradicta Neapolitana ampliacionis Ecclesiæ, & Sacristiæ 15. Maji proximè præteriti S. Absque eo, quod cor. R.P.D. meo Crispo.*

Et ita unica &c.

ARGUMENTUM.

Canonico seni, aut infirmo possidenti Canonicatum de Jure patronatus, an dari possit Coadjutor cum futura successione absque consensu Patroni?

SUMMARIUM.

- 1 Summus Pontifex ex Causis præscriptis à Sac. Concilio Tridentino dare solet Canonico infirmo, aut seni Coadjutorem cum futura successione.
- 2 Summus Pontifex concedere non solet Coadjutorem cum futura successione Canonico infirmo, aut seni absque consensu Patronorum.

Rot,

- 3 Rot. decis. 162. par. 12. rec. non firmat in deputationibus Coadjutorum cum futura successione non requiri consensum Patronorum laicorum.
- 4 Coadjutor vivente Coadjuto debet habere ultimum locum tam in choro, quam in aliis functionibus Ecclesiasticis.
- 5 Potest interesse choro, & Divinis Officiis, etiam quando Canonicus Coadjutus interest.
- 6 Non potest ad Officia Capitularia valide eligi, nec illa exercere. Limita ut ibi.
- 7 Canonicus Coadjutor potest per seipsum explere functiones Ecclesiasticas, & eo impedito, aut nolente, jus eas explendi non devolvitur ad Canonicum in turno succedentem; sed spectat ad Coadjutorem.

CASUS II.

GRavi infirmitate, ac ferè decrepita senectute laborans quidam Canonicus Cathedralis A, qui possidet Canonicatum de jurepatronatus Laicorum supplicavit, ac obtinuit sibi dari à Dataria Apostolica Coadjutorem cum futura successione, nulla facta mentione, quod Canonicatus erat de jurepatronatus laicali; Quæritur in hoc casu, an literæ Apostolicæ Coadjutoria sint exequendæ?

I Affirmativè respondendum videtur: Summus namque Pontifex concurrentibus causis expressis, & præscriptis à Sac. Concilio Tridentino cap. 7. sess. 25. de reform. nimirum urgente necessitate, & evidenti utilitate dare potest, & solet Canonico infirmo, aut seni Coadjutorem cum futura successione, nè fraudetur debitis servitiis Ecclesia, quæ habet à Coadjutore illas operas, quas Coadjutus non potest præstare ob senectutem, vel infirmitatem, aut aliam inhabilitatem. Fagnan. in cap. Nulla de concess. præben. num. 84. Gavant. in Enchirid. sive Manual. Episc. verb. Coadjutor num. 5. Ventrigl. in prax. tom. 2. annot. 13. §. unic. num. 17. Gratian. discept. 805. num. 31. §. unic. num. 39.

Non obstat, quod Canonicatus sit de jurepatronatus Laicorum, & quod hoc non fuerit expressum Summo Pontifici. Hæc namque animadversio retardare non valet executionem supradictarum literarum Coadjutoria; Quoniam videtur id non esse exprimendum, dum videtur non

esse necessarius consensus Patronorum, non solum in datione Coadjutoris merè temporalis, ut in superiori Casu firmatum fuit; sed nec in datione Coadjutoris perpetui cum futura successione; siquidem cum possit Coadjutor decedere ante Coadjutum, & de tempore gratiæ non sit aperta vacatio ad favorem Patronorum, nullum eis fit præjudicium, ut loquitur Rota decis. 162. n. 47. par. 12. rec.

2 Hoc tamen non obstante, censeo præfatas literas Apostolicas Coadjutoria non esse exequendas, & esse subreptitias; Etenim si Papa scivisset Canonicatum hunc esse jurispatronatus laicali, gratiam Coadjutoria cum futura successione non concessisset, aut difficilius; cum non intendat per suas gratias unquam præjudicare laicis, nè isti retrahantur à fundatione, constructione, aut dotatione Ecclesiarum, & consequenter non intendat dare hujusmodi Coadjutorias perpetuas absque consensu Patronorum laicorum, ad hunc effectum omnino requisito, nisi expressè eorum jurispatronatus derogat, ut docent Lambertini. de jurepatron. lib. 2. par. 1. q. 6. art. 20. num. 4. ibi -- Unde si de hujusmodi Coadjutoribus, & futuris successoribus loquimur, & Papa illos concedit, & derogat expressè Patronis laicis, quod facere non potest &c. aliàs si non derogaret expressè, dicerem non intelligi eis præjudicatum, unde moriente idem Rectore, Patroni laici poterunt præsentare, non ita dicerem de Patronis Ecclesiasticis, cum illis possit Papa præjudicare -- Vivian. eodem tract. par. 2. lib. 5. cap. 5. num. 151. ibi -- Et si detur Coadjutor cum futura successione Rectori Ecclesia Patronata requiritur consensus Patroni, nisi ei sit expressè derogatum -- Gonzal. super regul. 8. Cancell. glos. 5. §. 9. num. 18.

3 Hinc non adversatur dicta decis. 162. par. 12. rec. ubi supra, ibi enim Sac. Rota non firmavit, quod in deputationibus Coadjutorum cum futura successione non requiratur consensus Patronorum laicorum; sed solum asseritur, quod Domini de hoc non leviter dubitarunt, eo submotivo, quod cum possit Coadjutor decedere ante Coadjutum nullum Patronis fit præjudicium; sed hoc motivum dubitandi mihi videtur inefficax, cum potius sit verisimilis præmorientia Coadjuti senis,

- nis, ac graviter infirmi, quàm Coadju-
 ris sani, & juvenis. *quod si in multis non*
- 4 Et hic nota, quod Coadjutor vivente
 Coadjuto debet habere ultimum locum
 tam in choro, quàm in aliis functionibus
 Ecclesiasticis, juxta sensum Sac. Congre-
 gationis Concilii *in Narnien. 5. Maii 1646.*
Lib. Decret. 18. pag. 90. ad tertium, quod
- 5 possit interesse choro, & Divinis Officiis,
 etiam quando Canonicus Coadjutus in-
 terest, secus verò Capitulo, aut actibus
 Capitularibus; eadem Sac. Congregatio
in dicta Narnien. ubi supra, & in Bergomen.
residentia 5. Junii 1655. Lib. Decret. 19.
pag. 470. ter. Quod non possit ad Officia
- 6 Capitularia validè eligi, nec illa exerce-
 re, nisi aliter in literis Apostolicis Coad-
 jutoria sit provisum *in Pisaur. 4. Julii*
1654. Lib. Decr. 19. pag. 362. Quod Cano-
 nicus Coadjutus possit per seipsum exple-
 re functiones Ecclesiasticas, non obsta-
 te, quod habeat Coadjutorem; & eo im-
 pedito, aut nolente potest illas peragere
 Coadjutor; non verò quod jus eas ex-
 plendi devolvatur ad Canonicum in tur-
 no succedentem; ut novissimè resolutum

fuit à Sac. Congregatione Concilii *in Flo-*
rentina Præminentiarum 9. Aprilis 1718.
 me studente apud R. P. D. Lambertinum,
 meritissimum ejusdem Sac. Congregatio-
 nis Secretarium, ubi cum Canonici Col-
 legiatae Ecclesiae S. Laurentii pretende-
 rent Coadjutum per seipsum explere non
 posse functiones nuncupatas de Hebdo-
 mada, & Turno; nec eo impedito, aut
 nolente, eas peragi debere à Coadjuto-
 re, sed à Canonicis proximè succedenti-
 bus, fuerunt disputata sequentia dubia,
 nimirum Primò: *An Canonicus Coadjutor*
possit per seipsum explere functiones nuncu-
patas de Hebdomada, & Turno in casu &c.
 Secundò: *An eo impedito, vel nolente possit*
dictas functiones peragere Coadjutor, seu po-
tius jus eas explendi devolvatur ad Canoni-
cum in Turno succedentem in casu &c. Qui-
 bus responsum fuit: Ad primum *Affirma-*
tivè: Ad secundum Affirmativè quoad pri-
mam, & negativè quoad secundam partem.
 Et hæc pro hac *Secunda Parte* hujus Ope-
 ris dicta sufficiant ad majorem Dei, Dei-
 paræque Virginis gloriam.

F I N I S .